Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

2. veebruar 2012 *

Euroopa koolide põhikirja konventsioon — Artikli 12 lõike 4 punkti a ja artikli 25 lõike 1 tõlgendamine ja kohaldamine — Lähetuses viibivate õpetajate õigus samasugusele edutamisele ja töötasu suurenemisele kui nende kolleegidel, kes töötavad liikmesriigis — Ühendkuningriigi poolt Euroopa koolidesse lähetatud teatud õpetajate jaoks võimaluse välistamine pääseda soodsamasse palgaastmestikku või saada muid lisatasusid, mis on ette nähtud nende kolleegidele, kes töötavad liikmesriigis — Vastuolu artikli 12 lõike 4 punktiga a ja artikli 25 lõikega 1

Kohtuasjas C-545/09,

mille ese on Euroopa koolide põhikirja konventsiooni artikli 26 alusel 22. detsembril 2009 esitatud hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: J. Currall ja B. Eggers, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik, esindajad: H. Walker ja *barrister* J. Coppel,

kostja,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees A. Tizzano, kohtunikud A. Borg Barthet, M. Ilešič (ettekandja), J.-J. Kasel ja M. Berger,

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: ametnik K. Sztranc-Sławiczek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 4. mai 2011. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 7. juuli 2011. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

1 Euroopa Komisjon palub oma hagis Euroopa Kohtul tuvastada, et 21. juuni 1994. aasta Euroopa koolide põhikirja konventsiooni (EÜT L 212, lk 3; ELT eriväljaanne 16/01, lk 16; edaspidi „konventsioon") artikli 12 lõike 4 punkti a tuleb tõlgendada ja kohaldada nii, et oleks tagatud, et liikmesriigi lähetatud õpetajatel oleks nende lähetuses viibimise ajal samasugune võimalus edutamisele ja töötasu suurenemisele kui selle liikmesriigi territooriumil tööle määratud õpetajatel, ning et konventsiooni artikli 12 lõike 4 punktiga a ning artikli 25 lõikega 1 on vastuolus see, kui teatavate Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi lähetatud õpetajate jaoks on välistatud võimalus pääseda nende lähetuse ajal soodsamasse palgaastmestikku (eelkõige need, mida nimetatakse „threshold pay", „excellent teacher system" või „advanced skills teachers") ja saada muud lisatasu (nagu „teaching and learning responsibility payments") ning liikuda edasi olemasolevas palgaastmestikus sarnaselt Inglise ja Walesi subsideeritud koolides töötavate õpetajatega.

Õiguslik raamistik

Euroopa koolide põhikirja konventsioon ja lähetatud töötajate personalieeskirjad

2 Euroopa koolid loodi kahe dokumendiga, milleks on esiteks Luxembourgis 12. aprillil 1957. aastal alla kirjutatud Euroopa kooli põhikiri (*Recueil des traités des Nations unies*, 443. kd, lk 129) ja teiseks Euroopa koolide 13. aprilli 1962. aasta asutamisprotokoll viitega Euroopa kooli põhikirjale (*Recueil des traités des Nations unies*, 752. kd, lk 267).

3 Need dokumendid asendati konventsiooniga, mis jõustus 1. oktoobril 2002 ja mis on käesoleval ajal kohaldatav õigusakt. Erinevalt esialgsetest dokumentidest, mille poolteks olid üksnes liikmesriigid, sõlmisid konventsiooni ka Euroopa ühendused, kellele anti selleks volitus nõukogu 17. juuni 1994. aasta otsusega 94/557/EÜ, Euratom, millega volitatakse Euroopa Ühendust ja Euroopa Aatomienergiaühendust allkirjastama ja sõlmima Euroopa koolide põhikirja konventsiooni (EÜT L 212, lk 1; ELT eriväljaanne 16/01, lk 14).

4 Konventsiooni põhjendus 3 märgib:

„võttes arvesse, et Euroopa koolide süsteem on ainulaadne; võttes arvesse, et see on liikmesriikidevahelise ning liikmesriikide ja Euroopa ühenduste vahelise koostöö vorm, mille puhul teadvustatakse siiski täielikult liikmesriikide vastutust õpetuse sisu ja oma haridussüsteemi korraldamise ning oma kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse eest".

5 Konventsiooni artikli 3 lõige 2 sätestab:

„Õpetust annavad õpetajad, kelle liikmesriigid on lähetanud või määranud kooskõlas otsustega, mille kuratoorium on teinud artikli 12 lõikes 4 sätestatud korras".

6 Nimetatud konventsiooni II jaotise „Koolide organid" artikli 12 lõike 4 punkt a sätestab:

„Halduskü simustes teeb kuratoorium järgmist:

[...]

4. a) määrab igal aastal inspektorite nõukogu ettepanekul õpetajate vajaduse, luues või koondades ametikohti. Kuratoorium tagab, et ametikohad jaotatakse liikmesriikide vahel õiglaselt. Ta reguleerib koos valitsustega küsimusi, mis on seotud kooli keskkooli- ja algkooliõpetajate ning haridusnõustajate määramise või lähetamisega. Personal säilitab siseriiklike eeskirjadega tagatud õigused edutamisele ja pensionile jäämisele".

7 Kõnealuse konventsiooni artikkel 25 sätestab:

„Koolide eelarvet rahastatakse järgmistest allikatest:

„1) liikmesriikide osalus lähetatud või määratud õpetajate töötasude pideva maksmise kaudu ja vajaduse korral rahaline toetus, mille üle kuratoorium otsustab ühehäälselt;

2) Euroopa ühenduste osamaks, mille eesmärk on katta vahe koolide kulude kogusumma ja muude tulude kogusumma vahel;

3) nende ühenduseväliste organisatsioonide osamaksud, kellega kuratoorium on sõlminud kokkuleppe;

4) kooli omatulud, eelkõige koolimaksud, mida kuratoorium lastevanematelt nõuab;

5) muu tulu.

Euroopa ühenduste osamaksu kasutatavaks tegemise kord nähakse ette kuratooriumi ja komisjoni erikokkuleppega."

8 Konventsiooni artikkel 26 sätestab, et „[k]onventsiooniosaliste vahelised vaidlused, mis käsitlevad käesoleva konventsiooni tõlgendamist ja kohaldamist ning mida kuratoorium ei ole lahendanud, kuuluvad Euroopa [Liidu] Kohtu ainupädevusse".

9 Nimetatud konventsiooni artikli 12 lõike 1 alusel võttis kuratoorium vastu Euroopa koolide lähetatud töötajate personalieeskirjad (edaspidi „lähetatud töötajate personalieeskirjad"), mis sisaldavad eelkõige sätteid Euroopa koolide õpetajate tasustamise ja töötingimuste kohta.

10 Lähetatud töötajate personalieeskirjade artikli 10 lõige 1 nõuab, et lähetatud õpetajad peavad vastama sellistele tingimustele ja neil peab olema selline kvalifikatsioon, mis võimaldab neil töötada vastaval ametikohal oma päritoluriigis. Kõnealuste eeskirjade III peatüki „Hindamine" artikli 30 esimene lõik sätestab, et „[k]õikide õppe- ja kasvatusala personali liikmete ning direktori asetäitjate kohta koostatakse hindamisaruanne, milles antakse hinnang nende tööalaste oskuste, töövõime ja käitumise kohta. Selle aruande koostab rakendusmääruses sätestatud korra kohaselt nii riiklik inspektor kui ka kooli direktor. Lahkarvamuste korral on määravaks riikliku inspektori aruanne".

11 Nende eeskirjade artikli 49 kohaselt saavad lähetatud õpetajad esiteks pädevate siseriiklike ametiasutuste poolt liikmesriigis makstavat töötasu ja teiseks personalieeskirjades ette nähtud töötasu ja liikmesriigis makstava töötasu, millest on maha arvatud kohustuslikud sotsiaalmaksed, vahetusväärtuse vahe, mida maksab Euroopa kool (edaspidi „Euroopa lisatasu").

12 Lähetatud töötajate personalieeskirjade artikli 72 lõike 1 kohaselt on töötajal lõplikult töölt lahkumise korral, tingimusel et lahkumine ei tulene distsiplinaarmeetmest, õigus saada lahkumishüvitist proportsionaalselt tegelikult töötatud ajaga, kuid mitte rohkem kui üheksa aasta eest. See hüvitis arvutatakse sama artikli lõike 2 kohaselt summa alusel, mis saadakse viimase pooleteise kuu Euroopa põhipalga, millele kohaldatakse päritoluriigi paranduskoefitsienti, ja viimase pooleteise kuu siseriikliku põhipalga vahe alusel töötatud aasta kohta.

13 Seevastu ei näe eeskirjad ette pensioniskeemi lähetatud õpetajate jaoks, kes jätkavad lähetuse ajal oma siseriiklikku skeemi maksete tegemist.

Inglismaa ja Walesi õpetajatele kohaldatav kord

14 Ühendkuningriigi haridussüsteem on detsentraliseeritud nii, et pädevus on jaotatud kolme eraldiseisva piirkonna vahel, milleks on Inglismaa ja Wales, mis moodustavad koos ühe piirkonna, Põhja-Iirimaa ning Šotimaa. Töötingimused kõigis neis piirkondades on erinevad.

15 Mis puudutab piirkonda, mille moodustavad Inglismaa ja Wales ning mis on ainus piirkond, mida käsitletakse käesolevas kohtuasjas, siis enamik õpetajatest töötab subsideeritud koolides („maintained schools"). Nende õpetajate tasustamine ja töötingimused on kindlaks määratud pädeva ministri määrusega, nimelt dokumendiga kooliõpetajate tasustamise ja personalieeskirjade kohta (School Teachers Pay and Conditions Document, edaspidi „STPCD"), mis on siduv kõigi subsideeritud koolide sõlmitavate töölepingute puhul.

16 Teatud hulk õpetajaid töötab subsideerimata koolides, vaid muud liiki koolides, milleks on näiteks sõltumatud avalikud üldhariduskoolid, mida toetavad sponsorid („academies"), erakoolid, Culhami Euroopa kool või välisriikide valitsuste hallatavad koolid. Nende koolide jaoks on STPCD-s sätestatud tööeeskirjad ja -tingimused soovituslikud.

17 STPCD 2009. aasta redaktsioonis on ette nähtud tasumäärad, mis sisaldavad järgmisi põhielemente.

18 Õpetajate jaoks kehtib põhipalgaastmestik kuue palgajärguga. Põhikriteerium palgajärgu tõusmiseks on töökogemus, mida mõõdetakse töötatud aastates. Jättes kõrvale erandlikud juhtumid, kui töötulemused on mitterahuldavad, on selles astmestikus edutamine automaatne.

19 Inglismaal ja Walesis toimus 2000. aastal üldine 3% palgatõus. Samal ajal seati seal teatud tingimustele vastavate õpetajate jaoks sisse uus kord, niinimetatud „threshold pay", mille alusel palgatõus on 7%.

20 Selle korra alusel võivad Inglise ja Walesi õpetajad põhipalgaastmestiku viimasesse palgajärku jõudnuna esitada avalduse künnise ületamiseks ja üleviimiseks kõrgemasse palgaastmestikku („post-threshold pay scale"). Õpetajad, kes soovivad kandideerida, peavad vastama teatud kutsestandardile, esitama tõendid oma kvalifikatsiooni kohta ning taotlema oma oskuste hindamist, mille viivad läbi õppeasutuste juhid. Kutsestandard, millele õpetaja peab vastama, on esitatud dokumendis „Õpetajatele kohaldatavad kutsestandardid" („Professional Standards for Teachers"). Kui õpetaja on künnise ületanud ja viidud üle kõrgemasse palgaastmestikku („post-threshold teacher"), ei ole selles astmestikus edutamine automaatne, vaid sõltub iga-aastaste hindamisvestluste tulemustest.

21 STPCD-s on lisaks subsideeritud koolide jaoks ette nähtud võimalus luua ametikohti „suurepärastele õpetajatele" („excellent teachers") ja „kõrgetasemeliste oskustega õpetajatele" („advanced skills teacher"), kellele kohaldatakse eraldi palgaastmestikku, ning ametikohti, mis annavad õiguse „õpetamise ja õppimise vastutuse lisatasudele" („teaching and learning responsibility payments"). Õpetaja ei saa samal ajal töötada mitmel sellisel ametikohal.

22 Õpetajad, kes soovivad pääseda palgaastmestikku „excellent teacher scheme", peavad vähemalt kaks aastat olema olnud määratud astmestiku „post-threshold pay scale" kolmest palgajärgust viimasesse ning neil peavad olema erilised kutsealased oskused, mis on ette nähtud kutsestandardites „Professional Standards for Teachers". Nad võivad siiski nõuda hindamist, mille viivad läbi välishindajad, üksnes nende enda koolis vabale „excellent teachers" ametikohale kandideerimiseks. Lisaks oma tavaülesannetele klassiruumis peavad „excellent teachers"-õpetajad aitama teistel õpetajatel oma tõhusust suurendada ja parandama kooliharidust kvaliteeti.

23 Selleks et osutuda „advanced skills teachers" ametikohale määratuks, ei pea kandidaadid tingimata juba olema ületanud künnist, kuid peavad siiski vastama kutsestandardile „post-threshold teacher standard" ja täpsemalt sellele kutsestandardile, mis kehtib konkreetselt õpetajatele astmel „advanced skills

teachers", mis on määratletud kutsestandardis „Professional Standards for Teachers". Vastava hindamise viivad läbi välishindajad. Need ametikohad on seotud täiendavate kohustustega, mida õpetajad täidavad teiste koolide õpetajate huvides.

24 Viimaks on lisatasusid „teaching and learning responsibility payments" võimalik saada ka oma tavaülesandeid täitvatel õpetajatel, ilma et nõutaks, et vastav õpetaja kuulub palgaastmestikku „post-threshold pay scale". Neid lisatasusid makstakse õpetajatele, kellel on kooli „personali struktuuris pidev täiendav vastutus". Nende lisatasude eesmärk on maksta tasu eeskätt õpilaste abistamise eest väljaspool koolitunde või õpetaja otsustava rolli eest ainete või programmi väljatöötamisel.

Euroopa koolidesse määratud või lähetatud Inglismaa ja Walesi õpetajate suhtes kohaldatav kord

25 Ühendkuningriigi ametikohad Euroopa koolides on avatud kõigile piisava kvalifikatsiooniga õpetajatele olenemata sellest, kas nad määramise või lähetamise ajal töötavad subsideeritud erakoolis või väljaspool riigi territooriumi asuvas subsideeritud koolis või ei tööta üldse õppeasutuses.

26 Ühendkuningriigi poolt Euroopa koolidesse lähetatud õpetajatel ei säili lepinguline suhe eelmise tööandjaga, vaid nad sõlmivad oma lähetuseks uue töölepingu laste, koolide ja perepoliitika eest vastutava ministeeriumiga (Department for Children, Schools and Families, edaspidi „haridusministeerium").

27 Selles töölepingus on Inglise ja Walesi õpetajate osas ette nähtud, et STPCD ei ole kohaldatav Euroopa koolide õpetajatele. Siiski on täpsustatud, et tööle lähetatud õpetajatele igakuiselt makstav siseriiklik töötasu määratakse kindlaks vastavalt STPCD-s ette nähtud põhipalgaastmestikule, ning et neil on õigus palgatõusule vastavalt iga-aastasele siseriiklikul tasandil kokku lepitud ja vastavalt STPCD-le kohaldatavale palgatõusule. Lepingus on veel ette nähtud, et ei maksta ühtegi muud lisatasu, mis lisanduks siseriiklikule töötasule, ning et õpetaja ei või ajal, milleks ta on Euroopa kooli määratud, taotleda, et talle kohaldataks kõrgemat palgaastmestikku, lisatasu või STPCD-s nimetatud täiendavaid personalieeskirju. Lõpuks on selles töölepingus täpsustatud, et töötamine Euroopa koolis annab õiguse pensionile vastavalt Inglise ja Walesi õpetajate pensioniskeemile ning et sellesse skeemi tehtavad sissemaksed põhinevad ainult siseriiklikul töötasul.

Kohtueelses menetluses peetud konsultatsioonid

28 Õpetajate arvukate kaebuste ja paljude parlamendis esitatud küsimuste tõttu on komisjon alates 2000. aastast korduvalt pöördunud Ühendkuningriigi järjestikuste haridusministrite poole, viidates asjaolule, et otsus keelduda võimaldamast Euroopa koolidesse lähetatud Ühendkuningriigi õpetajatel pääseda töötulemustega seotud uude palgaastmestikku on konventsiooniga vastuolus. Esimene kirjavahetus aastatel 2000 ja 2001 ning teine kirjavahetus aastal 2007 ei võimaldanud erimeelsusi lahendada. Komisjon palus seejärel, et küsimust arutataks kuratooriumi 20.–22. oktoobri 2008. aasta koosolekul. 20. novembril 2008 toimus komisjoni ja haridusministeeriumi esindajate videokonverents, mille tulemusel ei leitud siiski lahkhelile lahendust. Komisjon esitas 13. jaanuaril 2009 kuratooriumile olukorra lahendamiseks viimase palve, teatades samas, et kui tulemust ei saavutata, on ta sunnitud pöörduma Euroopa Kohtusse.

29 Konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a ja artikli 25 lõike 1 tõlgendamise küsimust analüüsiti kuratooriumi 20. ja 21. jaanuari 2009. aasta koosolekul. Pärast seda koosolekut leidis kuratoorium, et „ta ei suuda vaidlust lahendada, ning võttis teadmiseks komisjoni kavatsuse esitada konventsiooni artikli 26 alusel koostoimes asutamislepingu artiklitega 10 ja 39 Ühendkuningriigi vastu hagi Euroopa Kohtusse tõlgendamise ja kohaldamise küsimuses".

30 Neil asjaoludel esitas komisjon kõnesoleva hagi.

Hagi

31 Komisjon palub konventsiooni artikli 26 alusel esitatud hagis Euroopa Kohtul esiteks tõlgendada konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimast lauset ja teiseks hinnata, kas Ühendkuningriik kohaldas seda sätet õigesti Euroopa koolidesse lähetatud Inglise ja Walesi õpetajate suhtes ja kas Ühendkuningriik on täitnud konventsiooni artikli 25 lõikest 1 tulenevaid kohustusi.

Konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimase lause tõlgendamine

Poolte argumendid

32 Komisjon väidab, et konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimane lause kehtestab liikmesriikidele kohustuse tagada, et lähetatud õpetajad säilitavad siseriiklike eeskirjadega tagatud õigused edutamisele ja pensionile jäämisele. Kõnealune konventsioon annab niisiis lähetatud õpetajatele sellekohase õiguse.

33 Selline tõlgendus on kooskõlas kõnealuse sätte selge ja tingimusteta sõnastusega ning ka selle tausta ja eesmärgiga, milleks on tagada, et lähetamine ei oleks neile õpetajatele karistuseks.

34 Lisaks märgib komisjon, et mõistet „edutamine” tuleb tõlgendada autonoomselt ja nii, et see hõlmaks erinevaid siseriiklikke töö tasustamise süsteeme, mida kohaldatakse õpetajatele lähetamisel. Samuti kinnitab selle mõiste laia ulatust konventsiooni erinevate keeleversioonide analüüs.

35 Ühendkuningriik leiab seevastu, et konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkt a on suunatud üksnes kuratooriumile ega kehtesta liikmesriikidele mingeid kohustusi.

36 Selline tõlgendus on Ühendkuningriigi arvates esiteks kooskõlas konventsiooni II jaotisse „Koolide organid” kuuluva õigusnormi sõnastusega, mille ükski säte ei sea liikmesriikidele kohustusi ja teiseks on see tõlgendus kooskõlas konventsiooni artikli 3 lõikes 2 esitatud viitega konventsiooni artiklile 12.

37 Ühendkuningriik märgib, et konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkt a nõuab, et kuratoorium järgiks oma haldusülesannete täitmisel siseriiklike õigusnorme edutamise ja pensionile jäämise kohta. Nimelt ei oleks mõistlik arvata, et konventsiooniga pannakse liikmesriikidele kohustus järgida nende oma õigusnorme.

38 Lisaks oleks ELTL artikli 165 lõikega 1, mis kaitseb liikmesriikide iseseisvust oma haridussüsteemi korraldamisel, vastuolus see, kui konventsioon kehtestaks liikmesriikidele kohustuse anda Euroopa koolidesse lähetatud või määratud õpetajatele sellised õigused, mida neil ei ole siseriiklike õigusnormide alusel.

39 Lisaks märgib nimetatud liikmesriik, et Ühendkuningriigis üldiselt tunnustatud tähenduses tähistab mõiste „edutamine” üksnes õpetaja tõusmist haldustasandil sellisele kõrgemale ametikohale, millega kaasneb suurem vastutus koolide struktuuris, nagu õppeasutuse juhi või juhi abi ametikoht („head teacher” või „deputy head teacher”). Seoses määratlusega „siseriiklike eeskirjadega tagatud õigused edutamisele” toetab Ühendkuningriik sisuliselt teesi, mille kohaselt tuleb seda määratlust tõlgendada grammatiliselt ja kitsalt. Seega edutamine, mis ei toimu automaatselt teenistusstaaži alusel, vaid mida õpetaja peab taotlema ja mis toimub juhul, kui õpetaja vastab teatud hulgale tingimustele, ei kujuta endast siseriiklike eeskirjadega tagatud õigust.

Euroopa Kohtu hinnang

40 Komisjoni ja Ühendkuningriigi lahkarvamus konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a tõlgendamise suhtes puudutab sisuliselt kaht küsimust: esiteks, kas kõnealune säte paneb selle konventsiooni osaliseks olevale liikmesriigile kohustuse, ja teiseks, milline ulatus on määratlusel siseriiklike eeskirjadega „tagatud õigused edutamisele".

41 Neist küsimustest esimese osas tuleb kõigepealt meenutada, et konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkt a sätestab, et halduskü simustes määrab kuratoorium igal aastal inspektorite nõukogu ettepanekul õpetajate vajaduse, luues või koondades ametikohti. Kuratoorium tagab, et ametikohad jaotatakse liikmesriikide vahel õiglaselt. Ta reguleerib koos valitsustega küsimusi, mis on seotud keskkooli- ja algkooliõpetajate ning haridusnõustajate määramise või lähetamisega. Personal säilitab neile kuuluvad siseriiklike eeskirjadega tagatud õigused edutamisele ja pensionile.

42 Viidatud sätte sõnastusest ja selle kolmest esimesest lausest tulenevad kuratooriumi kohustused, mida kuratoorium võib käsitletaval juhul täita koos valitsustega; kõnealuse sätte viimane lause on sõnastatud neutraalselt, sellega tunnustakse õpetajate õigust säilitada siseriiklike eeskirjadega tagatud õigused edutamisele ja pensionile jäämisele, ilma et täpsustataks, kes peab nende õiguste säilitamise tagama.

43 Samas ei ole kahtlust selles, et neid õigusi ei ole võimalik säilitada, kui kõnealuse konventsiooni osalisteks olevatele liikmesriikidele jääb vabadus muuta oma siseriiklikke eeskirju ja õpetajate Euroopa koolidesse määramist või lähetamist reguleerivaid õigusnorme viisil, mis jätab need õpetajad lähetuse või määramise ajaks neist õigustest ilma.

44 Selles osas tuleb rõhutada, et Euroopa koolidesse määratud või lähetatud õpetajate õigust edutamisele ja pensioniõigusi reguleerivad täielikult vastavad siseriiklikud õigusnormid ja seega ei ole kuratooriumil võimalik nende õiguste säilimist tagada juhul, kui need õigusnormid sellist säilitamist ei võimalda. Lisaks, kuigi kuratoorium on sunnitud nende õigusnormidega arvestama, siis esiteks ei vaja sellest hoolimata nende õigusnormide kohaldamine mingit kuratooriumipoolset sekkumist ja teiseks on kuratooriumi piiratud ja rangelt konventsiooniga piiritletud pädevust arvestades raske ette kujutada, et kuratoorium võiks kuidagi kahjustada neile õpetajatele siseriiklike õigusnormidega antud õigust edutamisele ja pensioniõigusi.

45 Eeltoodud kaalutlustel tuleb märkida, et selle sätte kogu kasuliku mõju kaotaks Ühendkuningriigi tõlgendus, mille kohaselt konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimane lause on adresseeritud üksnes kuratooriumile, et kohustada teda järgima siseriiklikke õigusnorme edutamise ja pensioni valdkonnas.

46 Vastupidi Ühendkuningriigi väidetele tuleb seda sätet tõendada nii, et see paneb ka konventsiooni osalisteks olevatele liikmesriikidele kohustuse tagada, et õpetajad säilitavad Euroopa koolidesse määramise või lähetamise ajaks siseriiklike eeskirjadega tagatud õigused edutamisele ja pensionile.

47 Seda järeldust ei lükka ümber asjaolu, et konventsiooni artikkel 12 kuulub II jaotisse „Koolide organid", ega asjaolu, et selles on loetletud kuratooriumi haldusülesanded, ega asjaolu, et konventsiooni artikli 3 lõikes 2 on viide kõnealusele artiklile 12.

48 Kuigi vaidlust ei ole küsimuses, et artikkel 12 sätestab peamiselt kuratooriumi ülesanded, tuleb siiski märkida, et selle artikli lõike 4 punkti a eelviimases lauses mainitakse ka „valitsusi", ja nagu käesoleva otsuse punktis 42 on märgitud, ei ole selle sätte viimases lauses sõnastatud mitte kuratooriumi kohustus, vaid Euroopa koolidesse määratud või lähetatud õpetajate tingimusteta õigus.

49 Lisaks selgitavad kõnealuse viimase lause asukohta ajaloolised põhjused ja selle lause ning eelmise lause eseme olemuslik seos. 12. aprilli 1957. aasta Euroopa koolide põhikirja versiooni artiklis 2 olid need laused esitatud ühe lausena ja põhikirja artikli 12 lõige 3 sätestas niisiis, et kuratoorium reguleerib

„koos valitsustega küsimusi, mis on seotud kooli keskkooli- ja algkooliõpetajate ning haridusnõustajate määramise või lähetamisega nii, et nad säilitavad siseriiklike eeskirjadega tagatud õigused edutamisele ja pensionile jäämisele ja neil on õigus soodustustele, mis on nendega samasse kategooriasse kuuluvatel välismaal asuvatel ametnikel". Asjaomasest põhikirja varasemast versioonist ilmneb selgelt, et kuratoorium ja valitsused peavad koos tegelema lähetamise ja määramisega seotud küsimuste reguleerimisega, et tagada, et need õpetajad ei satuks mõnda Euroopa kooli lähetamise või määramise tõttu halvemasse olukorda. Kuna konventsiooni praegune versioon pealegi tugevdab õpetajate kaitset, andes neile sõnaselge ja tingimusteta õiguse, siis ei ole mingil juhul konventsiooni eesmärk vabastada valitsused nende sellekohasest kohustusest.

50 Vastupidi sellele, mida väidab Ühendkuningriik, ei ole see kohustus jäänud ilma esemeta asjaolu tõttu, et liikmesriigid peavad kinni pidama nende oma õigusnormidest. Eelnevatest punktidest tuleneb tegelikult, et konventsiooni osalisteks olevate liikmesriikide kohustus viia ellu konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimases lauses sätestatud eesmärk ei hõlma üksnes kohustust järgida siseriiklikke õigusnorme edutamise ja pensioni valdkonnas, vaid ka tagada, et nende õigusnormide muutmisel ei jäeta välja Euroopa koolidesse lähetatud või määratud õpetajaid.

51 Pealegi ei ole selline kohustus vastuolus ELTL artikliga 165. Esiteks ei ole selle artikliga ette nähtud Euroopa Liidu pädevuse piiramine haridusvaldkonnas seotud konventsiooniga, kuna see ei kujuta endast liidu organite poolt vastu võetud „tuletatud" akti, vaid rahvusvahelise õiguse instrumenti, mille osas on kokkuleppe sõlminud liikmesriigid ja Euroopa ühendused. Teiseks, kuna konventsiooni põhjendus 3 määrab ühtlasi, et selle liikmesriikide ja Euroopa ühenduste vahelise ainulaadse koostöö vormi puhul teadvustatakse liikmesriikide vastutust oma haridussüsteemi korraldamise eest, siis tuleb sedastada, et seda vastutust ei mõjuta mitte kuidagi liikmesriikide kohustus tagada, et Euroopa koolidesse määratud või lähetatud õpetajatele ei oleks määramine või lähetamine karistuseks seoses nende õigustega edutamisele või pensionile.

52 Teise tõlgendusküsimuse osas, mille puhul on poolte vahel erimeelsus seoses küsimusega, milline ulatus on konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimases lauses oleval määratlusel siseriiklike eeskirjadega „tagatud õigused edutamisele", tuleb märkida, et selle ulatus ja seega selle sättega Euroopa koolidesse lähetatud või määratud õpetajatele antud kaitse ei saa erineda tulenevalt õpetajate päritolust ja seda määratlust tuleb seega tõlgendada autonoomselt.

53 Selline tõlgendamine peab nimelt võimaldama tegelikult saavutada selles sättes ette nähtud eesmärgi ja seega tagama, et õpetajad ei satu mõnda Euroopa kooli määramise või lähetamise tõttu halvemasse olukorda seoses edutamise või pensioniga.

54 Täpsemalt tuleb mõiste „edutamine" osas märkida, et kõnealust eesmärki arvestades ei saa seda mõistet tõlgendada kitsendavalt, nagu pakkus välja Ühendkuningriik. Nagu kohtujurist märkis oma ettepaneku punktides 45 ja 46, ei hõlma see mõiste üksnes pääsemist siseriiklike koolide hierarhias kõrgematele ametikohtadele, millega kaasneb suurem vastutus, nagu näiteks haridusasutuse juht, vaid ka karjääri mis tahes edenemist. See hõlmab ka võimalust pääseda sama karjääri palgaastmetele, mis toob kaasa soodsamad tasustamistingimused, ilma et see eeldaks teistsuguse ametinimetuse või täiendavate kohustuste arvesse võtmist.

55 Samuti ei saa vastupidi sellele, mida väidab Ühendkuningriik, määratlusest siseriiklike eeskirjadega „tagatud õigus edutamisele" põhimõtteliselt järeldada, et see puudutab üksnes olukordi, mille puhul siseriiklikud eeskirjad näevad ette automaatse edutamise teenistusstaaži alusel. Nagu kohtujurist märkis oma ettepaneku punktides 53–55, ilmneb konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimase lause sõnastusest ja eesmärgist, et selle sätte eesmärk on säilitada Euroopa koolidesse määratud või lähetatud õpetajate kõiki selliseid õigusi edutamisele, mis on ette nähtud vastavate siseriiklike eeskirjadega, olenemata sellest, millises vormis need õigused esinevad. Nii võib lähtuvalt nende õiguste sisust, mida tunnustatakse asjaomaste eeskirjadega, see esineda õigusena automaatsele edutamisele või

üksnes õigusena osaleda menetlustes, mis võimaldavad karjääri edenemist. Seevastu ei saa need õigused olla sisult kitsamad kui õigused, mis oleks olnud neil õpetajatel siis, kui nad oleksid jäänud tööle oma päritoluliikmesriigi haridusasutusse.

56 Kõigist eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimast lauset tuleb tõlgendada nii, et konventsiooni osalisteks olevad liikmesriigid on kohustatud tagama, et Euroopa koolidesse lähetatud või määratud õpetajatel on ajavahemikul, mil nad viibivad lähetuses või on tööle määratud, vastavalt nende päritoluliikmesriigi õigusnormidele samad õigused edutamisele ning pensionile kui nende kolleegidel, kes töötavad liikmesriigis.

Konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimase lause ja artikli 25 lõike 1 kohaldamine Ühendkuningriigis

Poolte argumendid

57 Komisjoni arvates on konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a ja artikli 25 lõikega 1 vastuolus asjaolu, et Inglismaa ja Walesi õpetajad on Euroopa koolidesse lähetamisel kohustatud haridusministeeriumiga sõlmima töölepingu, millega külmutatakse nende õpetajate töötasu kogu lähetuse ajaks sama palgaastme töötasu tasemele, mis takistab neil kandideerida kõrgematele palgaastmetele või saada STPCD-ga ette nähtud lisatasusid „teaching and learning responsibility payments”.

58 Esiteks on võimalikud kandidaadid halvemas olukorras, kuna neil ei ole nende lähetuses viibimise ajal võimalik osaleda hindamisel, mis võimaldaks neil pääseda palgaastmestikku „post-threshold pay scale”. Seetõttu on neil pärast lähetust Ühendkuningriiki tagasipöördumisel võimalik kandideerida üksnes põhipalgaastmestikku kuuluvale ametikohale, mis piirab juurdepääsetavate ametikohtade valikut.

59 Teiseks vähendab asjaolu, et üheksa-aastase lähetuse vältel ei ole neil võimalik taotleda ühtki lisatasu või edutamist, märkimisväärselt nende töötasu, mida võetakse arvesse pensioniõiguste arvutamisel, ja seega tulevase vanaduspensioni suurust.

60 Komisjon märgib veel, et selline välistamine toob liidu eelarve seisukohalt kaasa olulise rahalise kaotuse, kuna eelarvest kaetakse suurem erinevus madalama siseriikliku töötasu ja lähetatud töötajate personalieeskirjade alusel ühtlustatud töötasu vahel.

61 Komisjoni hinnangul tekkis 2008. aastal ainuüksi 194 lähetatud Inglise ja Walesi õpetajaga seoses liidu eelarvele ligikaudse arvutuse kohaselt täiendav kulu ligikaudu 720 000 euro ulatuses. See kulu tulenes suurimast erinevusest, mis tuli katta lähetatud töötajate personalieeskirjade artikli 49 lõike 2 punkti b alusel ja seega konventsiooni artikli 25 lõike 2 kohaselt. Sellest arvutusest lähtudes võib mõistlikult järeldada, et ainuüksi asjaolu, et lähetatud Inglise ja Walesi õpetajatel ei ole võimalik pääsemine palgaastmestikule „post-threshold pay scale” tekitab liidu eelarvele täiendava iga-aastase kulu 500 000 kuni 1 000 000 euro ulatuses.

62 Komisjon rõhutab, et ei väida, nagu peaks lähetatud Inglise ja Walesi õpetajad automaatselt pääsema kõrgemalt tasustatud ametikohtadele, mille näevad ette palgaastmestikud „post-threshold pay scale”, „advanced skills teacher” ja „excellent teacher” ja et nende karjäär peab neis palgaastmestikes samamoodi edenema või et nad peavad veel saama lisatasusid „teaching and learning responsibility payments”. Komisjon piiritleb oma nõude sellega, et nende õpetajate töötasu peab suurenema samadel tingimustel kui kõigil teistel Ühendkuningriigi õpetajatel ja et neil peab olema seega võimalik osaleda hindamismenetluses, mis on ette nähtud neile palgaastmetele pääsemiseks.

63 Komisjoni arvates võib neile palgaastmetele ja lisatasudele kohaldatavate erinevate kutsestandardite ja ülesannete üksikasjalikust analüüsist järeldada, et Euroopa koolidesse lähetatud õpetajad täidavad sageli keerukaid ülesandeid, mis põhimõtteliselt võimaldaksid neile palgaastmetele pääsemise või lisatasude saamise.

64 Komisjon leiab, et Ühendkuningriik ei saa viidata võimalikele tehnilistele raskustele, et õigustada konventsioonist tulenevatest kohustustest kinnipidamata jätmist. Lisaks vaidlustab komisjon asjaolu, et sellised raskused tegelikult esinevad või et neid ei ole võimalik lahendada käesoleval juhul esinevate huvidega proportsionaalsete jõupingutustega.

65 Mis puudutab esiteks lähetatud õpetajate hindamise korraldamist, siis selles osas märgib komisjon kõigepealt, et palgaastmestikku „post-threshold pay scale" pääsemiseks viivad hindamise läbi kohalike koolide juhid ja esmapilgul ei tundu esinevat ühtki põhjust, mis takistaks selle ülesande andmist Euroopa kooli direktorile. Lisaks on olemas ka muid võimalusi. Nii võib Ühendkuningriik saata inspektoreid, kes teostavad järelevalvet Euroopa koolide direktorite või väljastpoolt kooli tulnud hindajate läbiviidud hindamiste üle või kes viivad hindamised ise läbi, lisaks võib otsustada nende võimaluste mõne kombinatsiooni kasuks. Lõpuks ei takista miski siseriikliku ametiasutuse hindajatel, kes viivad läbi liikmesriigist pärit „advanced skills teachers" ja „excellent teachers" ametikohtadele kandideerijate hindamisi, tulla Euroopa koolidesse, kuna nad juba viivad läbi hindamisi kaitseministeeriumi koolis Saksamaal ja muudes väljaspool Ühendkuningriiki asuvates koolides.

66 Teiseks kinnitab komisjon Ühendkuningriigi argumendi osas, mille kohaselt pääs kõrgemasse palgaastmestikku sõltub töökohtade loomisest, et see ei käi võimaluse kohta pääseda palgaastmestikku „post-threshold pay scale", mille sisseviimine kujutab endast sisuliselt varjatud üldist palgatõusu. Teistesse kõrgematesse palgaastmestikesse pääsu osas on tegemist ametikoha loomisega eelarvelises tähenduses. Seega ei takista miski Ühendkuningriigil anda haridusministeeriumile lähetatud õpetajate jaoks piisavat hulka „advanced skills teachers" ja „excellent teachers" ametikohti.

67 Ühendkuningriik tõrjub argumendi, et tema poliitika lähetatud õpetajate suhtes on vastuolus konventsiooni artikli 12 lõike 4 punktiga a ja artikliga 25.

68 Ühendkuningriik leiab, et komisjoni hagi tuleneb sellest, et komisjon saab valesti aru lähetatud töötajate personalieeskirjadest ja STPCD-ga ette nähtud lisatasude olemusest. Selles osas väidab nimetatud liikmesriik eelkõige, et lähetatud Inglise ja Walesi õpetajad ei pruukinud eelnevalt töötada siseriiklikes subsideeritud koolides ja seega ei kohaldatud neile enne lähetamist STPCD-d. STPCD ei kujuta endast seega „siseriiklikke eeskirju" konventsiooni artikli 12 tähenduses.

69 Lisaks lahkusid lähetatud Inglise ja Walesi õpetajad eelnevast töökohast vabatahtlikult, et võtta vastu uus ametikoht mõnes Euroopa koolis haridusministeeriumiga sõlmitud uue töölepingu alusel. See leping täpsustab tõesti, et lähetatud õpetaja ei pääse kõrgemasse palgaastmestikku ja tal pole õigus STPCD-s ette nähtud lisatasudele. Need õpetajad on seega vabatahtlikult valinud ametikoha, millele STPCD-d ei kohaldata.

70 Lisaks märgib Ühendkuningriik, et STPCD-ga ette nähtud lisatasusid ei „tagata" siseriiklike eeskirjadega ja need ei kujuta endast „õigust" edutamisele konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a tähenduses. Tegelikult ei anta neid õigusi automaatselt teenistusstaaži alusel, vaid õpetaja peab neid taotlema ja neid antakse teatud tingimustel. Samuti on õigus lisatasudele „teaching and learning responsibility payments" ja pääsemine palgaastmestikesse „advanced skills teachers" ja „excellent teachers" võimalik üksnes juhul, kui kool otsustab luua vastavad ametikohad. Pealegi ei kujuta lisatasud „edutamist" kõnealuse artikli tähenduses, kuna õpetajad, kellele selline lisatasu määratakse, jäävad „õpetaja" ametikohale ega pääse kõrgema astme ametikohale.

71 Ühendkuningriik leiab, et kui lähetatud õpetajatele peab andma õiguse lisatasudele, ilma et sellega kaasneks vastavad ülesanded, siis diskrimineeritaks sellega siseriiklikke õpetajaid. Ühendkuningriik vaidleb nimelt vastu sellele, et lähetatud õpetajad vastavad lisatasude saamise tingimusele. Seega ei ole Euroopa koolide õpetajate ja Ühendkuningriigi õpetajate olukord tegelikult ühesugune.

72 Selline diskrimineerimine tuleneb ka asjaolust, et Euroopa koolide õpetajate kutseoskuste kontroll ei ole samuti nii täpne ja range, kui siseriiklikul tasandil ette nähtud kontrollimehhanism. Komisjoni pakutud lahendus, st selle kontrolli läbiviimine Ühendkuningriigi poolt Euroopa koolidesse saadetud inspektorite poolt, ei ole piisav selles suhtes võrdsuse tagamiseks.

73 Lõpuks märgib Ühendkuningriik konventsiooni artikli 25 kohta, et isegi kui eeldada, et ta tõlgendab vääralt konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimast lauset, ei kahjusta see liidu eelarvet. Kahtlemata on võimalik, et mõned Euroopa koolidesse lähetatud või määratud Inglise ja Walesi õpetajad saavad edaspidi õiguse lisatasule, kui nad esitavad vastava taotluse ja see kiidetakse heaks. Kuna see õigus antakse igale õpetajale individuaalse hindamise alusel, ei saa sellegipoolest ükski neist õpetajatest seda õigust praegu nõuda. Seega leiab Ühendkuningriik, et ta on siiani täitnud oma kohustust maksta kogu töötasu, millele neil õpetajatel on õigus.

Euroopa Kohtu hinnang

74 Sisuliselt heidab komisjon Ühendkuningriigile ette, et viimane ei ole taganud, et Euroopa koolidesse Inglismaa ja Walesi poolt määratud või lähetatud õpetajad säilitavad konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimase lause kohaselt nende õpetajate siseriiklike eeskirjadega tagatud õigused edutamisele ja pensionile, ning seega ei ole Ühendkuningriik ka säilitanud nendele õpetajatele makstavat töötasu, rikkudes sama konventsiooni artikli 25 lõiget 1.

75 Selle etteheite põhjendatuse hindamiseks tuleb kõigepealt välja selgitada, kas STPCD kujutab endast nende õpetajate jaoks „siseriiklikke eeskirju" kõnealuse konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimase lause tähenduses.

76 Seoses sellega on oluline märkida, et kuigi konventsiooni osalisteks olevatele liikmesriikidele jääb täielik vastutus oma haridussüsteemi korraldamise eest, nagu meenutab konventsiooni põhjendus 3, ei saa nad siiski tugineda selle süsteemi iseärasustele, et kõrvale hoida konventsioonist tulenevatest kohustustest ja jätta õpetajad, kelle nad määravad või lähetavad Euroopa koolidesse, ilma selle konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimases lauses ette nähtud kaitsest.

77 Samas tooksid just sellise tagajärje kaasa Ühendkuningriigi kaitstavad argumendid, mille kohaselt STPCD ei kujuta endast Inglise ja Walesi õpetajate jaoks siseriiklikke eeskirju kõnealuse sätte tähenduses. Nende argumentide kohaselt ei ole kõnealuse liikmesriigi haridussüsteemi silmas pidades tegelikult nende õpetajate jaoks üleüldse siseriiklikke eeskirju olemas.

78 Lisaks tuleb märkida, et STPCD on kohtuslik kõigile Inglise ja Walesi subsideeritud koolidele ja enamus selles piirkonnas tööle võetud õpetajaid töötavad sellistes koolides, ja veel tuleb rõhutada asjaolu, et isegi suur osa koolidest, mida ei subsideerita, kohaldab STPCD-d tervikuna või osaliselt. Komisjon teatas, ilma et Ühendkuningriik oleks selles osas vastuväiteid esitanud, et koolid, mida ei subsideerita ja mis kohaldavad STPCD-d üksnes osaliselt, kohaldavad tegelikult seal sätestatud tingimusi miinimumina, lisades täiendavaid soodustusi, ja tegelikult kohaldatakse STPCD-d 90%-le kõigist selles liikmesriigis töötavatest õpetajatest.

79 Lisaks näeb Euroopa koolidesse määratud või lähetatud Inglismaa ja Walesi õpetajate ning haridusministeeriumi vahel selle määramise või lähetuse jaoks sõlmitav tüüptööleping ette, et neile õpetajatele igakuiselt makstav siseriiklik töötasu määratakse kindlaks vastavalt STPCD-s ette nähtud põhipalgaastmestikule ning et neil on õigus palgatõusule vastavalt iga-aastasele siseriiklikul tasandil

kokku lepitud ja STPCD-le kohaldatavale palgatõusule. Seega ei ole vaidlust küsimuses, et ka nende õpetajate töötingimusi reguleerib osaliselt STPCD ja et selle töölepinguga välistatakse STPCD kohaldamine ainult valikuliselt ning eelkõige osas, mis puudutab kõrgemat palgaastmestikku ja lisatasu.

80 Seega tuleb järeldada, et neil tingimustel kujutab STPCD Inglise ja Walesi õpetajate jaoks siseriiklikke eeskirju konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimase lause tähenduses.

81 Ühendkuningriigi väite osas, et tal ei lasu kohustust laiendada STPCD-ga ette nähtud õigust edutamisele kõigile õpetajatele, kelle ta on määranud või lähetanud Euroopa koolidesse, kuna vaid osa neist on töötanud enne nende määramist või lähetamist Inglismaa või Walesi subsideeritud koolides, tuleb märkida, et komisjon leiab, et käsitletava hagi raames ei pea STPCD-s sätestatud õigusi kohaldama mitte kõigile kõnealuse liikmesriigi poolt määratud või lähetatud õpetajatele, vaid üksnes neile, kes on pärit Inglismaalt või Walesist. Järelikult ei ole käsitletava hagi raames tähtsust asjaolul, et STPCD-d ei kohaldata näiteks Šotimaalt tööle võetud õpetajatele.

82 Kuna pealegi mitte üksnes Inglismaa ja Walesi subsideeritud koolid, vaid ka suur osa koole, mida ei subsideerita, kohaldavad STPCD-d tervikuna või osaliselt, siis võib eeldada, et Inglismaa ja Walesi poolt Euroopa koolidesse määratud või lähetatud õpetajate hulgast enamikule laienesid enne nende määramist või lähetamist STPCD tingimused. Isegi kui peaks ilmnema, et neist õpetajatest osa suhtes ei kehtinud STPCD asjaolu tõttu, et need õpetajad on varem töötanud kas koolis, mida ei subsideerita ja mis ei kohalda vabatahtlikult STPCD-d, või mõnes muus koolis, siis ei saaks selle asjaoluga ikkagi õigustada seda, et Ühendkuningriik välistab teatud STPCD-s ette nähtud soodustused kõigi Inglise ja Walesi õpetajate jaoks tüüplepinguga, mille kõnealused õpetajad peavad Euroopa koolidesse määramise või lähetamise korral sõlmima.

83 Lisaks sellele ei saa vastupidi Ühendkuningriigi väidetele kõnealust välistamist õigustada üksnes asjaoluga, et asjaomased õpetajad allkirjastavad nimetatud lepingu vabatahtlikult ja kõiki üksikasju teades. Kuigi vastab tõele, et need õpetajad ei ole sunnitud Euroopa koolidesse määramist või lähetamist taotlema ja nad teavad uue töölepingu tingimusi, ei ole neil õpetajatel sellest hoolimata tegelikult muud võimalust, kui nõustuda kõnealusele lepingule haridusministeeriumi esitatud tingimustel alla kirjutama. Väide, et kõnealustel asjaoludel on õpetajad vabatahtlikult loobunud STPCD-ga ette nähtud hüvedest ja õigustest, mis neile konventsiooni viidatud sättega ette on nähtud, jätaks konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimase lause ilma selle kasulikust mõjust.

84 Mis järgmiseks puutub küsimusse, kas võimalus pääseda STPCD-s sätestatud sellistesse soodsamatesse palgaastmestikesse nagu „post threshold pay scale” ning „excellent teachers” ja „advanced skills teachers” ning kas võimalus saada selliseid STPCD-s ette nähtud lisatasusid nagu „teaching and learning responsibility payments” kujutab endast õigust edutamisele käsitletava sätte tähenduses, siis tuleb meenutada, et käesoleva kohtuotsuse punktides 54 ja 55 on juba sedastatud, et sellisteks õigusteks on ka soodsamate tasustamistingimuste kohaldamine, ilma et see soodustus oleks seotud õpetajale muu ametinimetuse andmisega, ning õigused, mida ei anta automaatselt teenistusstaaži alusel, vaid mis eeldavad menetluses osalemist ja teatud tingimuste täitmist.

85 Järelikult tuleb tagasi lükata Ühendkuningriigi argumendid, mille kohaselt jääb õpetajatele, kelle suhtes kohaldatakse asjaomaseid palgaastmestikke ja tasusid, alles nende staatus ja nad peavad need menetlused läbima. Lisaks ei väida komisjon, et Inglismaa ja Walesi poolt Euroopa koolidesse määratud või lähetatud õpetajate suhtes tuleb automaatselt neid palgaastmestikke ja tasusid kohaldada, vaid et neil peab olema neile ligipääsu võimalus samadel tingimustel, mida kohaldatakse Inglise ja Walesi õpetajatele, kelle suhtes rakendatakse STPCD-d.

86 Ühendkuningriigi väite osas, et põhimõtteliselt ei pea määratud või lähetatud õpetajad vastama kutsestandardi tingimustele, mille alusel on võimalik pääseda neisse palgaastmestikesse, ning nad ei täida täiendavaid kohustusi, mis on seotud teatud palgaastmestike ja lisatasude kohaldamisega, tuleb

märkida, et komisjon esitas kõnealuste tingimuste ja kohustuste üksikasjaliku analüüsi ning selgitas usutavalt, et suur osa neist õpetajatest vastab sellele kutsestandardile ja täidab Euroopa koolides samaväärseid kohustusi.

87 Seda analüüsi ja selgitusi ei sea kahtluse alla Ühendkuningriigi spetsiifilised argumendid, mille kohaselt ei ole Euroopa koolide õpetajate ja nende kolleegide olukord Ühendkuningriigis sisuliselt ühesugune. Selline seisukoht läheb vastuollu lähetatud töötajate personalieeskirjade artikliga 10, mille kohaselt peavad määratud või lähetatud õpetajad vastama sellistele tingimustele ja neil peab olema selline kvalifikatsioon, mis võimaldab neil töötada vastaval ametikohal oma päritoluriigis. Kuna Ühendkuningriigi esitatud argumendid lähtuvad seisukohast, et kõnealused õpetajad iseenesest ei saa vastata sellele kutsestandardile ja täita neid kohustusi, sest Euroopa koolid ei tegutse samamoodi nagu Inglismaa ja Walesi subsideeritud koolid, siis on Ühendkuningriigi argumendid lisaks vastuolus Euroopa koolide erilise seisundi ja ainulaadse olemusega.

88 Vastupidi Ühendkuningriigi väidetele ei too Inglismaa ja Walesi poolt Euroopa koolidesse määratud või lähetatud õpetajate pääsemine neile palgaastmetele ja lisatasudele kaasa nende õpetajate Ühendkuningriigis töötavate kolleegide diskrimineerimist selle tõttu, ei ole võimalik tagada kõnealuste õpetajate kutseoskuste sama täpset ja ranget kontroll, kui siseriiklikul tasandil. Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 87–90, ei ole esitatud argument põhjendatud, kuna sellise kontrollimise tagamiseks on igal juhul olemas teostatavaid võimalusi. Ühendkuningriik ei ole pealegi põhjendanud, miks tema arvates komisjoni pakutud sellekohased erinevad võimalused ei lase saavutada rahuldavat tulemust, vaid on piirdunud kinnitusega, et riiklike inspektorite saatmine Euroopa koolidesse ei ole piisav.

89 Ühendkuningriik väidab veel, et Inglise ja Walesi subsideeritud koolide mitmed õpetajad ei pääse „excellent teachers” ja „advanced skills teachers” või „teaching and learning responsibility payments” palgaastmestikesse seetõttu, et nende koolides ei looda ühtegi sellist ametikohta, mis annavad õiguse pääsuks mõnda kõnealusesse palgaastmestikku või õiguse lisatasudele, või siis luuakse neid ametikohti väga vähe. Sellegipoolest ei õigusta mainitud asjaolu seda, et välistatakse kõigi Euroopa koolidesse määratud või lähetatud Inglise ja Walesi õpetajate pääsemine neisse palgaastmetesse ja neile lisatasude maksmine.

90 Lisaks, vastuseks komisjoni nõudele määrata Euroopa koolidesse selline hulk vastavaid ametikohti, mis oleks proportsionaalne Inglismaal ja Walesis olevate ametikohtadega, ei ole Ühendkuningriik vaidlustanud sellise määramise tegelikku võimalikkust, vaid on teatanud, et Euroopa koolidesse määratud ametikohtade hulk oleks sedavõrd väike või peaaegu olematu, et sellistel tingimustel on keeruline määratleda Euroopa koole, kuhu selline ametikoht tegelikult luua tuleks. Sellegipoolest ei õigusta praktilist laadi raskused nende ametikohtade jagamisel, mis annavad õiguse neile palgaastmetele ja lisatasudele, täielikku keeldumist luua Euroopa koolidesse sellised ametikohad. Lisaks ei ole kahtlust selles, et konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a eelviimase lause kohaselt võib Ühendkuningriik saada kuratooriumilt abi selliste raskuste lahendamisel, mis tekivad Euroopa koolides „excellent teachers” ja „advanced skills teachers” ametikohtade määratlemisel.

91 Eeltoodust tuleneb, et võimalus pääseda STPCD-s sätestatud sellistesse soodsamatesse palgaastmestikesse nagu „post threshold pay scale” ning „excellent teachers” ja „advanced skills teachers” ning võimalus saada selliseid lisatasusid, nagu on STPCD-s ette nähtud „teaching and learning responsibility payments”, kujutab endast õigust edutamisele konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimase lause tähenduses, mille järgmise peab Ühendkuningriik tagama Inglismaa ja Walesi poolt Euroopa koolidesse määratud või lähetatud õpetajate suhtes. Kuna võimalus pääseda neisse palgaastmestikesse ja õigus lisatasudele mõjutab otseselt veel ka nende õpetajate vanaduspensioni suurust, siis kujutab see ka endast siseriiklike eeskirjadega tagatud pensioniõigust nimetatud sätte tähenduses.

92 Lõpuks tuleb vastata küsimusele, kas Ühendkuningriik kohaldab õigesti konventsiooni artikli 25 lõiget 1, et see säte kohustab liikmesriike osalema Euroopa koolide eelarve rahastamises nende poolt neisse koolidesse lähetatud või määratud õpetajate töötasude pideva maksmise kaudu. Vastavalt nimetatud artikli lõikele 2 koosmõjus lähetatud töötajate personalieeskirjade artikliga 49 rahastab liit seda eelarvet, rahastades Euroopa lisatasu. Komisjon esitas selle kohta asjaomased arvandmed, ilma et Ühendkuningriik oleks neile vastu vaielnud, millest ilmneb üsna usutavalt, et Euroopa koolidesse määratud või lähetatud Inglise ja Walesi õpetajate töötasu külmutamise tõttu on Euroopa Liit pidanud neile õpetajatele maksma suuremat Euroopa lisatasu, mis on kaasa toonud liidu poolt nende koolide eelarvesse tehtava iga-aastase osamakse suurenemise.

93 Seda järeldust ei sea mingil moel kahtluse alla Ühendkuningriigi argument, et pääsemine neile palgaastmetele ja lisatasudele sõltub iga õpetaja individuaalsest hindamisest, mida ei ole veel läbi viidud Euroopa koolidesse lähetatud või määratud Inglise ja Walesi õpetajate suhtes. Tegelikult jäetakse selle argumendiga ilmselgelt tähelepanuta asjaolu, et esiteks ei ole lihtsalt neid hindamisi veel läbi viidud just nimelt seetõttu, et järjekindlalt välistada nende õpetajate võimalus pääseda neisse palgaastmestikesse ja saada vastavaid tasusid ning teiseks on mõistlik oletada, et sellise välistamise puudumisel oleks mõned neist õpetajatest tegelikult juba pääsenud neisse palgaastmestikesse ja saaksid neid tasusid.

94 Neist kaalutlustest tuleneb, et kuna konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a viimase lause nõuetekohane tõlgendamine ja kohaldamine Ühendkuningriigi poolt oleks kaasa toonud kõnealuse liikmesriigi poolt Euroopa koolide eelarvesse suurema osamakse tasumise, siis on olemas vähemalt kaudne seos kõnealuse artikli 12 lõike 4 punkti a rikkumise ja selle konventsiooni artikli 25 lõikest 1 tuleneva liikmesriikide kohustuse vahel; sellise seose olemasolu ei ole Ühendkuningriik ka vaidlustanud. Järelikult on Ühendkuningriik rikkunud ka konventsiooni artikli 25 lõiget 1, kuna ta takistas neil õpetajatel kandideerida kõrgematele palgaastmetele või saada STPCD-ga ette nähtud lisatasusid „teaching and learning responsibility payments”.

95 Eeltoodud kaalutlustest lähtudes tuleb otsustada, et kuna Ühendkuningriik välistas Euroopa koolidesse määratud või lähetatud Inglise ja Walesi õpetajate võimaluse pääseda ajavahemikul, mil nad viibivad lähetuses või on tööle määratud, soodsamasse palgaastmestikku ja eelkõige sellistesse palgaastmestikesse, mida nimetatakse „threshold pay”, „excellent teacher system” või „advanced skills teachers”, ning võimaluse saada selliseid lisatasusid nagu STPCD-s ette nähtud „teaching and learning responsibility payments”, siis on Ühendkuningriik kohaldanud vääralt konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a ja artikli 25 lõiget 1.

Kohtukulud

96 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Ühendkuningriik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes

Euroopa Kohus (esimene koda)

otsustab:

1. **21. juuni 1994. aasta Euroopa koolide põhikirja konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a tuleb tõlgendada nii, et konventsiooni osalisteks olevad liikmesriigid on kohustatud tagama, et Euroopa koolidesse lähetatud või määratud õpetajatel on ajavahemikul, mil nad viibivad lähetuses või on tööle määratud, samad õigused edutamisele ning pensionile, mida kohaldatakse nende kolleegidele, kes töötavad liikmesriigis vastavalt nende päritoluliikmesriigi õigusnormidele.**

2. Kuna Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik välistas Euroopa koolidesse määratud või lähetatud Inglise ja Walesi õpetajate võimaluse pääseda ajavahemikul, mil nad viibivad lähetuses või on tööle määratud, soodsamatesse palgaastmestikesse, eelkõige sellistesse, mida nimetatakse „threshold pay", „excellent teacher system" või „advanced skills teachers", ja võimaluse saada selliseid lisatasusid nagu dokumendiga „School Teachers Pay and Conditions Document" ette nähtud „teaching and learning responsibility payments", siis on Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik kohaldanud vääralt konventsiooni artikli 12 lõike 4 punkti a ja artikli 25 lõiget 1.

3. Mõista kohtukulud välja Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigilt.

Allkirjad